

Na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ marta 2026. godine, donijela je

UREDBU
O USLOVIMA I KRITERIJUMIMA ZA GRUPNO IZUZEĆE OD ZABRANE SPORAZUMA O
PRENOSU TEHNOLOGIJE

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se uslovi i kriterijumi za grupno izuzeće od zabrane sporazuma o prenosu tehnologije.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) **sporazum** je sporazum, odluka udruženja učesnika na tržištu ili usaglašenu praksu;
- 2) **pravo na tehnologiju** je posebno znanje i iskustvo, kao i prava ili njihova kombinacija, uključujući i prijave za priznanje ili zahtjeve za registraciju tih prava: patente, korisne modele, prava na dizajn, topografije poluprovodnika; sertifikate o dodatnoj zaštiti za medicinske proizvode ili druge proizvode za koje se mogu dobiti sertifikati o dodatnoj zaštiti, sertifikat oplemenjivača biljne sorte, i autorska prava na kompjuterskim programima (softverima);
- 3) **sporazum o prenosu tehnologije** je:
 - sporazum o licenciranju prava na tehnologiji između dva učesnika na tržištu radi proizvodnje ugovornih proizvoda od strane korisnika licence i/ili njegovih podizvođača;
 - ustupanje prava na tehnologiju između dva učesnika na tržištu radi proizvodnje ugovornih proizvoda, pri čemu dio rizika u vezi sa eksploatacijom licencirane tehnologije nastavlja da snosi davalac licence;
- 4) **recipročni sporazum** je sporazum o prenosu tehnologije u kome dva učesnika na tržištu, u istom ili odvojenim ugovorima, jedan drugom daju licencu za pravo na tehnologiju i kada se navedene licence odnose na konkurentske tehnologije ili se mogu koristiti za proizvodnju konkurentskih proizvoda;
- 5) **nerecipročni sporazum** je sporazum o prenosu tehnologije u kome jedan učesnik na tržištu daje drugom učesniku na tržištu licencu za pravo na tehnologiju, ili u kome dva učesnika na tržištu jedan drugom daju takvu licencu, ali se te licence ne odnose na konkurentske tehnologije i ne mogu se koristiti za proizvodnju konkurentskih proizvoda;
- 6) **proizvod** je roba ili usluga, uključujući i poluproizvod i uslugu, kao i finalni proizvod i uslugu;
- 7) **ugovorni proizvod** je proizvod koji je proizveden, direktno ili indirektno, korišćenjem licencirane tehnologije;
- 8) **prava intelektualne svojine** uključuju prava industrijske svojine, a posebno patente i žigove, autorsko pravo i srodna prava;
- 9) **posebno znanje i iskustvo** (know-how) je skup praktičnih informacija, koji je nastao kao proizvod iskustva i testiranja, a koji je:
 - tajan, odnosno nije opšte poznat ili lako dostupan;
 - značajan, odnosno važan i koristan za proizvodnju ugovornih proizvoda; i
 - prepoznatljiv, odnosno opisan na dovoljno sveobuhvatan način da se može provjeriti da li ispunjava kriterijume tajnosti i značajnosti;
- 10) **relevantno tržište proizvoda** je tržište ugovornih proizvoda i njihovih zamjenskih proizvoda, tj. svih onih proizvoda koje kupac smatra međusobno zamjenljivim zbog njihovih karakteristika, njihove cijene i namjene;
- 11) **relevantno tržište tehnologije** je tržište za licencirana prava na tehnologiju i njene supstitute, odnosno tržište svih prava na tehnologije koje sticalac licence smatra međusobno zamjenljivim,

a uzevši u obzir karakteristike prava na tehnologiju, naknada koje se plaćaju za ta prava i njihove namjeravane upotrebe;

- 12) relevantno geografsko tržište** je područje na kome su relevantni učesnici na tržištu uključeni u ponudu i potražnju proizvoda ili licenciranje prava na tehnologije, na kome su uslovi konkurencije dovoljno homogeni i koje se može razlikovati od susjednih područja jer su uslovi konkurencije na tim područjima značajno različiti;
- 13) konkurenti** su učesnici na tržištu koji međusobno konkurišu na relevantnom tržištu, odnosno:
- učesnici na tržištu koji međusobno konkurišu na relevantnom tržištu na kome se licenciraju prava na tehnologije, odnosno koji daju licence za prava na konkurentne tehnologije (stvarni konkurenti na relevantnom tržištu);
 - učesnici na tržištu koji međusobno konkurišu na relevantnom tržištu na kom se prodaju ugovorni proizvodi, odnosno učesnike na tržištu koji bi oba, u odsustvu sporazuma o prenosu tehnologije bili aktivni na relevantnom tržištu ili relevantnim tržištima na kojima se prodaju ugovorni proizvodi (stvarni konkurenti na relevantnom tržištu) ili koji bi, u odsustvu sporazuma o prenosu tehnologije, u slučaju malog, ali trajnog povećanja relativnih cijena, mogli u kratkom roku da izvrše potrebna dodatna ulaganja ili snose druge neophodne troškove prelaska kako bi ušli na relevantno tržište ili relevantna tržišta (potencijalni konkurenti);
- 14) sistem selektivne distribucije** je sistem distribucije u kome se davalac licence obvezuje da da licencu za proizvodnju ugovornih proizvoda, posredno ili neposredno, samo sticaocima licence koji su odabrani na osnovu posebnih kriterijuma, a ti sticaoci licence se obavezuju da neće prodavati ugovorne proizvode neovlašćenim distributerima na teritoriji koju je davalac licence odredio za primjenu tog sistema;
- 15) isključiva licenca** je licenca u skladu s kojom samom davaocu licence nije dozvoljeno da proizvodi na osnovu licenciranih prava na tehnologiju, niti mu je dozvoljeno licenciranje licenciranih prava na tehnologiju trećim licima, generalno ili za neku konkretnu namjenu ili na konkretnoj teritoriji;
- 16) ekskluzivna teritorija** je dodijeljena teritorija na kojoj je isključivo jedan korisnik licence ovlašćen da obavlja proizvodnju ugovornog proizvoda, ali gdje je moguće i davanje odobrenja dodatnom korisniku licence za proizvodnju ugovornog proizvoda za određenog kupca na određenoj teritoriji, kada je druga licenca izdata radi omogućavanja dodatnog izvora snabdijevanja za tog kupca;
- 17) ekskluzivna grupa kupaca** je grupa kupaca za koju je samo jednom učesniku sporazuma o prenosu tehnologije dopuštena aktivna prodaja ugovornih proizvoda proizvedenih primjenom licencirane tehnologije.

Sporazumi na koje se primjenjuje grupno izuzeće

Član 3

Grupno izuzeće iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na sporazume o prenosu tehnologije koji sadrže ograničenja konkurencije koja su obuhvaćena članom 8 Zakona o zaštiti konkurencije (u daljem tekstu: Zakon).

Grupno izuzeće iz stava 1 ovog člana primjenjuje se i na ugovorne odredbe sporazuma o prenosu tehnologije koje se odnose na kupovinu proizvoda od strane sticaoca licence, odnosno odredbe koje se odnose na licenciranje ili na ustupanje drugih prava intelektualne svojine ili posebnog znanja i iskustva sticaoca licence ako, i u mjeri u kojoj su te ugovorne odredbe neposredno povezane s proizvodnjom ili prodajom ugovornih proizvoda.

Ova uredba se primjenjuje samo na sporazume kojima davalac licence omogućava korisniku licence i/ili jednom ili više njegovih podizvođača da iskorišćavaju licencirana prava na tehnologiju u svrhu proizvodnje roba ili pružanja usluga.

Ova uredba se ne primjenjuje na licenciranje tehnologije koje su sadržane u sporazumima na koje se primjenjuje grupno izuzeće sporazuma o istraživanju i razvoju ili sporazuma o specijalizaciji.

Trajanje izuzeća

Član 4

Izuzeće od zabrane restriktivnih sporazuma iz člana 3 ove uredbe primjenjuje se za sve vrijeme trajanja licenciranih prava na tehnologiju, odnosno sve dok licencirana prava ne isteknu, prestanu da važe ili budu oglašena ništavim.

Ako je predmet sporazuma o prenosu tehnologije posebno znanje i iskustvo, izuzeće od zabrane restriktivnog sporazuma iz člana 3 ove uredbe primjenjuje se sve dok posebno znanje i iskustvo predstavlja poslovnu tajnu.

Ako posebno znanje i iskustvo postane opšte poznato javnosti kao rezultat aktivnosti sticaoca licence, izuzeće se primjenjuje za vrijeme trajanja sporazuma.

Povezani učesnici na tržištu

Član 5

Za potrebe ove uredbe, izrazi učesnik na tržištu, davalac licence i sticalac licence uključuju njihove odgovarajuće povezane učesnike na tržištu, odnosno:

- 1) učesnike na tržištu nad kojima učesnik sporazuma o prenosu tehnologije neposredno ili posredno ima:
 - ovlašćenje da ostvaruje više od polovine glasačkih prava; ili
 - ovlašćenje da imenuje više od polovine članova nadzornog odbora, odbora direktora ili drugih organa ovlašćenih za zastupanje učesnika na tržištu; ili
 - pravo da upravlja poslovanjem privrednog subjekta;
- 2) učesnike na tržištu koji neposredno ili posredno imaju prema učesniku sporazuma o prenosu tehnologije neka od prava ili ovlašćenja iz tačke 1 ovog stava;
- 3) učesnike na tržištu nad kojima učesnik na tržištu iz tačke 2 ovog stava neposredno ili posredno ima neka od prava ili ovlašćenja iz tačke 1 ovog stava;
- 4) učesnike na tržištu nad kojima učesnik sporazuma o prenosu tehnologije, zajedno sa jednim ili više učesnika na tržištu iz tač. 1 do 3 ovog stava, ili nad kojima dva ili više tih učesnika na tržištu zajednički, imaju neka od prava ili ovlašćenja iz tačke 1 ovog stava;
- 5) učesnike na tržištu nad kojima neka od prava ili ovlašćenja iz tačke 1 ovog stava zajednički imaju:
 - učesnici sporazuma o prenosu tehnologije ili njihovi povezani učesnici na tržištu iz tač. 1 do 4 ovog stava; ili
 - jedan ili više učesnika sporazuma o prenosu tehnologije, odnosno jedan ili više njihovih povezanih učesnika na tržištu iz tač. 1 do 4 ovog stava, i jedno ili više trećih lica.

Pragovi tržišnih udjela

Član 6

U slučaju zaključenja sporazuma o prenosu tehnologije u kome su ugovorne strane učesnici na tržištu koji su konkurenti, grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe primjenjuje se ako zajednički tržišni udio ugovornih strana nije veći od 20% na relevantnom tržištu ili relevantnim tržištima.

Ako učesnici na tržištu koji su ugovorne strane sporazuma o prenosu tehnologije nijesukonkurenti, grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe primjenjuje se ako tržišni udio nijedne od ugovornih strana nije veći od 30% na relevantnom tržištu na kome ta ugovorna strana obavlja privrednu djelatnost.

Za potrebe primjene pragova tržišnog udjela utvrđenih u st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se sljedeća pravila:

- 1) tržišni udio se izračunava se na osnovu podataka o vrijednosti prodaje na tržištu, a ako podaci o vrijednosti prodaje na tržištu nijesudostupni, za utvrđivanje tržišnog udjela mogu se koristiti procjene na osnovu drugih pouzdanih podataka o tržištu, uključujući obim prodaje;
- 2) tržišni udio se izračunava se na osnovu podataka koji se odnose na prethodnu kalendarsku godinu;
- 3) tržišni udio učesnika na tržištu iz člana 5 stav 1 tačka 5 ove uredbe jednako se raspoređuje na svakog učesnika na tržištu koji ima prava ili ovlašćenja navedena u članu 5 stav 1 tačka 1 ove uredbe;

- 4) tržišni udio davaoca licence na relevantnom tržištu za licencirana prava na tehnologiju izračunava se na osnovu prisustva licencirane tehnologije na jednom ili više relevantnih tržišta (uključujući tržište proizvoda i geografsko tržište) na kojima se ugovorni proizvodi prodaju, odnosno na osnovu podataka o ukupnoj prodaji ugovornih proizvoda koje su proizveli davalac licence i svi njegovi sticaoci licence;
- 5) ako tržišni udio iz ovog člana 6 st. 1 i 2 ove uredbe u početku ne iznosi više od 20%, odnosno 30% tržišnog udjela, kako je primjenljivo, pa se naknadno poveća iznad navedenih pragova, izuzeće iz člana 3 ove uredbe nastavlja da se primjenjuje tokom perioda od dvije uzastopne kalendarske godine počevši od isteka godine u kojoj je prvi put pređen prag od 20% tržišnog udjela kod sporazuma između konkurenata, odnosno prag od 30% tržišnog udjela kod sporazuma između učesnika na tržištu koji nijesukonkurenti.

Zabranjena ograničenja u sporazumima između konkurenata

Član 7

Grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe ne primjenjuje se na sporazume o prenosu tehnologija između konkurenata koji direktno ili indirektno, pojedinačno ili zajedno sa drugim činiocima pod kontrolom ugovornih strana imaju za cilj bilo koje od sljedećih ograničenja, **i to:**

- 1) ograničenja prava jedne ugovorne strane da samostalno utvrđuje prodajnu cijenu u prodaji trećim stranama;
- 2) ograničenja proizvodnje ugovornog proizvoda, osim ograničenja proizvodnje ugovornih proizvoda nametnutih korisniku licence iz neregipročnog sporazuma, ili ograničenja koja su nametnuta samo jednom od korisnika licence u recipročnom sporazumu;
- 3) podjelu tržišta ili kupaca, osim:
 - ugovorne obaveze davaoca i/ili primaoca licence, na osnovu neregipročnog sporazuma, da ne proizvode na osnovu licenciranih prava na tehnologiju unutar teritorije koja je isključivo rezervisana za drugog učesnika u sporazumu, i/ili da ne prodaje, aktivno i/ili pasivno, na teritoriji koja je ekskluzivno dodijeljena, ili grupi kupaca koji su rezervisani, za drugog učesnika u sporazumu;
 - ograničenja, na osnovu neregipročnog sporazuma, za sticaoca licence da aktivno prodaje na određenoj teritoriji ili određenoj grupi kupaca koji su na ekskluzivnoj osnovi dodijeljeni drugom sticaocu licence od strane davaoca licence, i pod uslovom da drugi sticalac licence nije bio konkurent davaocu licence u vrijeme zaključenja njegovog ugovora o licenci;
 - obaveze nametnute korisniku licence da proizvodi ugovorni proizvod isključivo za sopstvene potrebe, ali bez ograničenja korisnika licence da ugovorni proizvod prodaje aktivno i pasivno kao rezervne djelove za sopstvene proizvode;
 - obaveze nametnute korisniku licence, na osnovu neregipročnog sporazuma, da proizvodi ugovorni proizvod samo za određenog kupca, kada je pravo na korišćenje licence prenijeto radi obezbjeđivanja alternativnog izvora snabdijevanja za tog kupca.
- 4) ograničavanje sticaoca licence u mogućnosti da iskoristi prava na tehnologiju ili ograničavanje bilo koje ugovorne strane u mogućnosti da sprovodi istraživanja i razvoj, osim u slučajevima kada je ograničenje prava na istraživanje i razvoj neophodno kako bi se spriječilo otkrivanje licenciranoga posebnog znanja i iskustva trećim licima.

U slučaju da sporazum o prenosu tehnologije sadrži bilo koje zabranjeno ograničenje iz ovog člana, grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe neće se primjenjivati na sporazum o prenosu tehnologije koji sadrži navedeno ograničenje.

Zabranjena ograničenja u sporazumima između učesnika na tržištu koji nijesukonkurenti

Član 8

Grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe ne primjenjuje se na sporazume o prenosu tehnologija između učesnika na tržištu koji nijesukonkurenti, a koji direktno ili indirektno, pojedinačno ili zajedno sa drugim činiocima pod kontrolom ugovornih strana imaju za cilj bilo koje od sljedećih ograničenja:

- 1) ograničenje prava ugovorne strane da samostalno utvrđuje cijene u prodaji trećim licima, ne dovodeći u pitanje mogućnost utvrđivanja maksimalne ili preporučene prodajne cijene pod

uslovom da takvo preporučivanje cijene nema za posljedicu utvrđivanje cijene u fiksnom ili minimalnom iznosu kao rezultat pritiska ili podsticaja od strane bilo koje ugovorne strane;

2) ograničenje korisniku licence pasivne prodaje ugovornih proizvoda na određenoj teritoriji ili određenoj grupi kupaca, osim:

- ograničenja pasivne prodaje na teritoriji ili grupi kupaca koju je ekskluzivno za sebe zadržao davalac licence;

- obaveze proizvodnje ugovornog proizvoda isključivo za sopstvene potrebe, pod uslovom da je sticalac licence slobodan da aktivno i pasivno prodaje ugovorni proizvod kao rezervne djelove za sopstveni proizvod;

- obaveze proizvodnje ugovornog proizvoda isključivo za određenog kupca, kada je licenca izdata radi obezbjeđivanja alternativnog izvora snabdijevanja za tog kupca;

- ograničenja za sticaoca licence koji se bavi prodajom na veliko da prodaje krajnjim korisnicima;

- ograničenja za članove sistema selektivne distribucije da prodaju distributerima koji nijesuprethodno odobreni od strane davaoca licence.

3) ograničenje aktivne ili pasivne prodaje krajnjim korisnicima od strane korisnika licence koji posluje na nivou maloprodaje u okviru sistema selektivne distribucije, a ne dovodeći u pitanje pravo da se ograniči takav korisnik licence da posluje izvan odobrenog mjesta sjedišta i poslovanja.

Ako ugovorne strane nijesu konkurenti u trenutku zaključenja sporazuma, ali to postanu u toku trajanja sporazuma, tokom cijelog trajanja sporazuma ne primjenjuju se odredbe člana 7 ove uredbe, osim ako je sporazum naknadno materijalno izmijenjen.

U slučaju iz stava 8 ovog člana primjenjuju se odredbe st. 1 do 7 ovog člana.

Takva materijalna izmjena sporazuma iz stava 2 ovog člana uključuje i zaključenje novog sporazuma o prenosu tehnologije između strana koji se odnosi na konkurentna prava na tehnologiju.

U slučaju da sporazum o prenosu tehnologije sadrži bilo koje zabranjeno ograničenje iz ovog člana, grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe neće se primjenjivati na sporazum o prenosu tehnologije koji sadrži navedeno ograničenje.

Isključena ugovorna ograničenja

Član 9

Grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe ne primjenjuje se ni na jednu od sljedećih ugovornih obaveza sadržanih u sporazumima o prenosu tehnologije:

1) svaku neposrednu ili posrednu obavezu sticaoca licence da davaocu licence ili trećem licu koje odredi davalac licence da isključivu licencu ili dodijeli prava, u cjelini ili djelimično, u vezi sa sopstvenim unaprjeđenjem ili sopstvenom novom primjenom licencirane tehnologije; ili

2) svaku neposrednu ili posrednu obavezu jedne ugovorne strane da ne osporava zakonitost prava na zaštitu intelektualne svojine čiji je nosilac u Crnoj Gori druga strana, ne dovodeći u pitanje mogućnost, u slučaju isključive licence, raskida sporazuma o prenosu tehnologije ukoliko korisnik licence osporava valjanost bilo kog licenciranog prava na tehnologiju; ili

3) svaku neposrednu ili posrednu obavezu jedne ugovorne strane da ne osporava zakonitost prava na zaštitu intelektualne svojine čiji je nosilac u Evropskoj uniji druga strana, ne dovodeći u pitanje mogućnost, u slučaju isključive licence, raskida sporazuma o prenosu tehnologije ukoliko korisnik licence osporava valjanost bilo kog licenciranog prava na tehnologiju.

Ako ugovorne strane nijesu konkurenti, grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe ne primjenjuje se na bilo koju direktnu ili indirektnu obavezu kojom se ograničava sticalac licence da koristi sopstvena prava na određenoj tehnologiji ili ograničenja prava bilo koje ugovorne strane da sprovodi istraživanje i razvoj, osim u slučaju kada je takvo ograničenje istraživanja i razvoja neophodno radi sprječavanja objavljivanja licenciranog posebnog znanja i iskustva trećim licima.

Ako sporazum o prenosu tehnologije sadrži neko od isključenih ograničenja iz ovog člana, grupno izuzeće iz člana 3 ove uredbe neće se primjenjivati na to isključeno ograničenje, dok će se na preostale odredbe takvog sporazuma i dalje primjenjivati grupno izuzeće.

Ukidanje izuzeća za pojedinačne slučajeve

Član 10

Agencija za zaštitu konkurencije može ukinuti primjenu grupnog izuzeća iz ove uredbe na sporazum ili grupu sporazuma nakon sprovođenja ispitnog postupka iz člana 28 Zakona, ako u bilo kom specifičnom slučaju utvrdi da sporazum o prenosu tehnologije na koji se primjenjuje izuzeće iz člana 3 ove uredbe ipak ostvaruje efekte koji nijesuu skladu s članom 9 Zakona, a posebno u slučajevima:

1) ako je tehnologiji treće strane ograničen pristup tržištu, na primjer zbog kumulativnog efekta paralelnih mreža sličnih restriktivnih sporazuma na osnovu kojih je sticaocima licence zabranjeno da koriste tehnologije trećih lica; ili

2) ako je potencijalnim sticaocima licence ograničen pristup tržištu, na primjer zbog kumulativnog efekta paralelnih mreža sličnih restriktivnih sporazuma na osnovu kojih je davaocima licence zabranjeno davanje licence drugim sticaocima licence, ili zbog toga što je jedini vlasnik tehnologije koji daje licencu na relevantna prava na tehnologiju zaključio ugovor o isključivoj licenci sa korisnikom licence koji je već aktivan na tržištu proizvoda na osnovu zamjenljivih prava na tehnologiji.

Odložena primjena

Član 11

Odredba člana 9 stav 1 tačka 3 ove uredbe primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 12

Danom stupanja na snagu ove uredbe, prestaje da važi Uredba o grupnom izuzeću od zabrane sporazuma o prenosu tehnologije („Službeni list CG“, broj 59/14).

Stupanje na snagu

Član 13

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: _____

Podgorica, __ marta 2026.godine

VLADA CRNE GORE

**Predsjednik,
mr Miloško Spajić**